

Policial o policíac?

Roser Vernet i Anguera

Responsable de l'Oficina de Consultes del SEREIEC

Potser a algú li sobtarà —o potser no— que, en un temps no gaire llunyà, **policia** i **política** volguessin dir gairebé la mateixa cosa. De fet, només cal mirar els diccionaris per veure-ho. Els diccionaris tenen sorpreses, sobretot quan ens dediquem a mirar-los, no pas buscant allò que no sabem, sinó allò que creiem saber.

policia *f.* Organització i reglamentació internes d'un estat, d'una col·lectivitat. *Una ordenança de policia.* Conjunt de reglaments establerts per al manteniment de l'ordre i de la seguretat públics [...].

polític *-a adj.* [...] | *f.* Ciència i art de governar, que tracta de l'organització i de l'administració d'un estat en els seus afers interiors i exteriors [...].

Segons Joan Coromines, el significat original de *policia* (que els diccionaris encara recullen en les primeres accepcions fidels a l'etimologia) «només en data ben recent arribà a prendre el sentit en què, no sempre per a bé de tots, el coneixem avui». Les dates ben recents són relatives, és clar, però la història de la llengua és llarga si mirem enrere, i que ho sigui per molts anys! si gosem mirar endavant. També segons Coromines, van ser les revolucions (i llur repressió) la causa del canvi semàntic, és a dir del pas d'«organització i reglamentació» a «cos o força que vetlla...». Es documenta la seua aparició a la França del 1790 i, en contextos similars, a Anglaterra. D'aquests dos països, com tantes altres coses, el nou significat s'estengué arreu, i als Països Catalans el trobem a València el 1813, coincidint amb «la tornada del rei fello», sempre en veu de Coromines.

I, ara, segles després, la Secció Filològica de l'IEC ha trobat que ja era hora de donar cabuda, dins del corpus normatiu, a l'adjectiu **policial**, que remetrà a **policíac**.

Encara que tots dos signifiquin 'relatiu o pertanyent a la policia' («a quina?», hauríem de demanar-nos, potser: a l'etimològica o a la d'uniforme?), *policial* ens sembla més 'pertanyent' que 'relatiu'..., més propi de la policia actual, vaja. Per això, perquè aquest matís existeix i cal recollir-lo, la nova edició del diccionari de l'IEC tindrà l'entrada *policial*.

Sigui com sigui, continuarem consumint **novel·la** i **cinema policíacs**, però, en canvi, parlarem de **poder policial** (com ho fem del *judicial*); com, de fet, fa uns quants anys alguns autors ja parlaven, de **fitxa policial** (B. Porcel), d'**aparell repressiu policial** (A. Fabregat), de **vehicle policial** (M. de Pedrola), etc.

Comptat i debatut, tot queda bastant lluny d'aquella *policia* original. O no?

[*Medicampus*, 21 novembre 2000]